

Jászkiséri Tudósító

A VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT IDŐSZAKOS KIADVÁNYA

IX.évfolyam 7.szám

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Jászkisér Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2009. július 20-i soron kívüli nyílt ülésen hagyta jóvá az óvodák, általános iskolák felújítási munkáinak elkezdését. A pályázattal elnyert összeg felhasználására közbeszerzési eljárást írtak ki, ami eredményesen lezárult, mely szerint a Böjtös Bau Kft. (Szolnok, Szántó krt. 61-63.) a Fő úti és a Kossuth téri iskola épületét újítja fel nettó 40 millió Ft értékben, valamint a jászkiséri óvoda épületeket 52,5 millió Ft értékben és a pélyi óvoda épületét 31,8 millió Ft értékben. A NIVÓBER Kft. (Eger, Trinitárius út 2.) a Petőfi úti iskolaépület és tanmedence felújítását végzi nettó 295 millió Ft értékben, valamint a pélyi iskola felújítását nettó 73 millió Ft értékben. A Sringber Kft. (Szolnok, Apáczai út 21.) végzi mindkét iskola és óvoda eszközbeszerzését a jászkiséri nettó 20,8 millió Ft a pélyi pedig nettó 22,5 millió Ft értékben. A munkák július 21-el megkezdődtek és a tanév kezdetéig, a tanítást nagyon zavaró munkákat (pl. túl hangos vagy poros) szeretnék befejezni. Kéri az önkormányzat a szülők, gyerekek és a lakosság türelmét a

felújítás ideje alatt!

A Képviselő-testület 2009. augusztus 10-i soron kívüli ülésén tárgyalta az általános iskolások tankönyvtámogatását. E szerint az idei tanévben 179 fő kap tankönyvtámogatást. Azok a gyerekek, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek ingyen juthatnak hozzá a tankönyvekhez. Az idén szintén támogatni kívánja az önkormányzat a közép- és főiskolai tanulók tankönyv beszerzését is. Azok, akik nem részesülnek rendszeres gyermekvédelmi támogatásban egységesen 4000 Ft/fő kedvezményben részesülhetnek. A támogatás igényléséhez a kitöltött kérelemre és iskolalátogatási igazolásra van szükség. Elfogadta a testület a Vásárhelyi terv keretében megvalósuló belterületi csapadékvíz csatorna megvalósításával kapcsolatos konzorciumi szerződést. A beruházás a jövő évben kezdődik és Jászkiséren három öblözetet érint.

Papp János

Tisztelt Jászkisér Város Lakói!

Mint azt mindannyian tudjuk, közös fáradozásunk eredményeképpen Jászkisér 2009. július 01-jétől városi címmel büszkélkedhet.

190 év telt el az első városi rang megszerzése és 135 esztendő annak elvesztése óta. Ezen hosszú idő alatt több generáció lelkiismeretes, odaadó munkája biztosította a településünk fejlődését.

E kitartó és elismerésre méltó munkát a ma itt élőknek kötelessége folytatni! Lelekiismeretesen kell dolgoznunk, mert e ranggal felelősség is jár.

Kérem Önöket, felelősségteljesen gondolkodó jászkiséri lakosokat, hogy méltóképpen ünnepelhessük településünk várossá válását, tegyük szebbé környezetünket.

Az önkormányzat, erejéhez mérten, rendezettebbé, szebbé igyekszik tenni az utcákat, tereket, parkokat. Ebben kérjük a vállalkozók és a lakosság segítségét egyaránt.

Kérünk minden jászkiséri ingatlan tulajdonost, hogy ingatlanjaikat és azok környezetét kellőképpen tegyék rendbe és ezzel járuljanak hozzá, hogy a településünkre érkezők és önmagunk is rendezett körülmények között, boldogan ünnepelhessünk.

Bízom abban, hogy Önnek is fontos Jászkisér jó hírneve és környezetének igényessége.

Tisztelettel:

Hajdú László polgármester

Lakossági Energetikai pályázatok jelentek meg!

NEP-2009-1 kódszámmal jelent meg az 1994-ben vagy 1994 előtt épült lakások nyílászáró cserére, illetve utólagos hőszigetelésre vonatkozó pályázat, amelyre az iparosított technológiával épült lakások tulajdonosai egyénileg is pályázhatnak. A vissza nem térítendő támogatás mértéke a beruházási költség legfeljebb 30%-a, lakásonként maximum 555 ezer forint. A pályázó az állami támogatás mellett a költségek további részét kedvezményes hitelből is fedezheti, amelynek mértéke nem haladhatja meg a beruházási összköltség 70%-át. A hitel és a támogatás együttes összege lakásonként legfeljebb 1,850 millió forint. Lehetőség van arra is, hogy a pályázót a beruházást teljes egészében hitelből finanszírozza, melynek maximális összege 1,850 millió forint lakásonként.

NEP-2009-2 kódszámmal jelent meg a fűtés (pl.: kazáncsere) és melegvíz-ellátás korszerűsítésére irányuló pályázat. A vissza nem térítendő támogatás mértéke a beruházási költség legfeljebb 30%-a, lakásonként maximum 630 ezer forint. A pályázó az állami támogatás mellett a költségek további részét kedvezményes hitelből is fedezheti, amelynek mértéke nem haladhatja meg a beruházási összköltség 70%-át. A hitel és a támogatás együttes összege lakásonként legfeljebb 2,1 millió forint.

Lehetőség nyílik arra is, hogy a pályázó a beruházást teljes egészében hitelből finanszírozza, melynek maximális összege 2,1 millió forint lakásonként.

NEP-2009-3 kódszámmal jelent meg az 1994-ben vagy 1994 előtt épült lakóépületek utólagos hőszigetelésére irányuló pályázat. A vissza nem térítendő támogatás mértéke a beruházási költség legfeljebb 30%-a, lakásonként maximum 630 ezer forint. A pályázó az állami támogatás mellett jogosulttá válik kedvezményes

hiteligénylésre, a hitel mértéke azonban nem haladhatja meg a beruházási összköltség 70%-át. A hitel és a támogatás együttes összege lakásonként legfeljebb 2,1 millió forint. A pályázónak lehetősége van arra, hogy a beruházást teljes egészében hitelből finanszírozza, melynek maximális összege 2,1 millió forint lakásonként.

NEP-2009-4 kódszámmal jelent meg a **megújuló energiahordozók** felhasználását ösztönző pályázat (megújuló energiaforrásokkal előállított hő- vagy villamos-energia, biomassza, geotermikus energia, szélenergia, vízenergia, szerves hulladékok felhasználásának növelése, napkollektorok, napelemek, hőszivattyú telepítése). Legmagasabb ösztönzést a pályázati rendszer a megújuló energiahordozó beruházásokhoz biztosítja; itt lakásonként legfeljebb 1,47 millió forint adható, a maximális támogatási intenzitás 35%. A pályázó az állami támogatás mellett a költségek további részét kedvezményes hitelből is fedezheti, amelynek mértéke nem haladhatja meg a beruházási összköltség 65%-át. A hitel és a támogatás együttes összege lakásonként legfeljebb 4,2 millió forint. Lehetőség van arra is, hogy a pályázó a beruházást teljes egészében hitelből finanszírozza, melynek maximális összege 4,2 millió forint lakásonként.

További információ: www.energiakozpont.hu

Vagy:

Fazekas Éva

kistérségi koordinátor

Új Magyarország Pont

Jászberényi kistérség

Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség

Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

5100 Jászberény Szabadság tér 16. II.em

Mobil: 06-30/986-80-34

E-mail: eva.fazekas@umpont.hu

Web: www.eszakalfold.hu, www.umpont.hu

Az anyatej nem más, mint egy ingyenes védőoltás! **Augusztus 1. – Szoptatás Világnapja**

Az édesanyák 90-80%-a képes lenne gyermekét 6 hónapos koráig szoptatni, ezzel szemben a csecsemőknek csak 40-45%-át táplálják anyatejjel Magyarországon, ill. a Jászságban is.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 1993-ban nyilvánította **augusztus 1-ét, az Anyatej Világnapjává, augusztus első hetét pedig a Szoptatás Világhetévé**, hangsúlyozva ezzel Világszerte az anyatej, ill. szoptatás egészségére gyakorolt jelentőségét és a mesterséges tápszerek visszaszorításának célját.

Az anyatej kiemelkedő immunerősítő hatása –az újszülött és csecsemő szervezetére nézve- a szakemberek szerint tagadhatatlan, de ezen kívül számos előnnyel rendelkezik még: friss, meleg, „steril”, könnyen emészthető, kedvezően alakítja a gyermek fogzatát, ingyen van stb. Egy szóval ideális táplálék a csecsemő számára.

A Földön sok csecsemő hal meg azért, mert nem kaphat anyatejet, ugyanis egyetlen tápszer sem pótolja teljes mértékben azt. Talán nem csak ezen hírek hallatán, de egyre több családban fontosnak tartják a szoptatást és a 6 hónapos kor végéig kívánatos kizárólagos és igény szerinti anyatejes táplálást.

Hazánkban szigorú törvények rendelkeznek arról, hogy tilos a csecsemőtápszer reklámozása, kiváltképpen a szülés utáni első félévben alkalmazható élelmiszerek tekintetében. Az európai unión belül is határozott döntés van érvényben a cumik, cumisüvegek reklámozásának kivédése céljából. Ez egy módja az anyatejes táplálás szorgalmazásának.

Egy másik lehetőség, hogy más anyuka tejét (női tejet) vásárolja meg az, akinek nem áll módjában a saját anyatejjel való szoptatás. Komoly vizsgálatok szükségesek az anyatej adásához, ill. előírások az anyatejhez való hozzájutáshoz. Az elmúlt év végén kormányrendeletben szabályozták, miszerint az anyatejet adományozó nők térítésmentesen vehetik igénybe az anyatej adományozás feltételeként meghatározott szűrővizsgálatokat. Korábban ezek a vizsgálatok több ezer forint kiadást jelentettek az anyatejadóknak.

Sok anya ódzkodik a szoptatástól, féltve melleinek szépségét. Kevesen vesznek arról tudomást, hogy az emlőrák

kiszorításában is pozitív hatású a szoptatás, - azaz aki minél tovább szoptat, annál a hölgnél lényegesen kisebb az esélye a daganatos betegségek előfordulásának.

A szoptatás sikeressége, nagymértékben az anya önbizalmán, önértékelésén múlik. A szoptatás egy természetes folyamat, melyre már a várandósság idején felkészítik a védőnők a kismamákat. Ha az édesanya bizonytalan, nem mindegy, hogy mennyire szakavatottan segít a védőnő. A védőnők folyamatosan továbbképzéseken vesznek részt, ill. önképzéssel bővítik a tudásukat, mert fontos, hogy a lehető leghatásosabban, személyre szólóan tudjanak segíteni az anyának és a családnak.

Az anyatejes táplálás esélyegyenlőséget teremthet, hiszen, ha az édesanya tud szoptatni, akkor nem számít, hogy szegényebb körülmények között, vagy jó módban él-e a család.

Hagyományosan augusztus 1-jén az Anyatej Világnapja körüli hetekben, valamennyi jászági településen rendezvényeket szerveznek a védőnői szolgálatok védőnői. Ezek a rendezvényeken előadásokat hallgathatnak, és tanácsokat kérhetnek a születésre és a gyermeknevelésre, táplálásra vonatkozóan az édesanyák és a leendő édesanyák. Beszélgethetnek, találkozhatnak egymással, tapasztalatokat cserélhetnek, segítséget kérhetnek a szakemberektől.

A születés utáni legbékésebb pillanatokat a szoptatási időszakok jelentik a csecsemőnek. A szoptatás egy különleges élmény, mely egy lelki kapocs anya és gyermeke között, mely semmivel ki nem váltható.

Ha Ön újszülött édesanyja, vagy csak szeretne egyszer az lenni, adja meg ezt az örömet gyermekének! Ha Ön férj, nagymama, nagypapa vagy csak szeretne egyszer az lenni, - alakítsa úgy az életét, hogy minél többet tudjon segíteni a szoptató anyának, hogy minél tovább és nyugodt körülmények között tudjon szoptatni!

Ez az igazi ajándék (nem a pénzért megvehető), amire a csecsemős családnak szüksége van.

Dr. Sárközi Mária
Kistérségi tisztifőorvos

XVI. PENDZSOM NÉPTÁNC FESZTIVÁL (2009. AUGUSZTUS 19-20.)

ÉS VÁROSAVATÓ NAP (2009. AUGUSZTUS 21.)

augusztus 19. (szerda)

19 óra Fesztivál megnyitó a városháza előtt, majd ünnepi kivonulás a Szent István parkba

20 óra Fesztivál műsor a Szent István parkban

fellépnek:

- Pátrya A.M.I. Néptáncsoportjai (Tiszafüred, Tiszaszentimre)
- Margaréta Néptáncgyűttes (Zagyvarékas)
- Jászszentandrás Néptáncsoport
- Jászjákóhalmi Néptáncsoport
- Hajnaltűz, Boróka, Kiscsillag Néptáncgyűttes (Jászkisér)
- **De Krekkel Enschede (Hollandia)**

22 óra „4 for Dance” együttes műsora, a „Csillag születik” döntősei

22 óra 30 perc Felnőtt csoportok bemutatója

- Alföld Néptáncgyűttes (Csongrád)
- Kenderszer Néptáncgyűttes (Bodony)
- Tiszafüred Néptáncgyűttes
- Nagykun Néptáncgyűttes (Kisújszállás)
- Hétszínvirág Néptáncgyűttes (Jászapáti)
- Cuharé Néptáncgyűttes (Szolnok)

24 órától Nemzetközi Táncház

augusztus 20. (Csütörtök)

8 óra 30 perc Szentmise és új kenyér szentelése a Katolikus templomban

a templomban fellépnek:

- Tálás Ernő operaénekes
- Réz Lóránt orgonaművész
- a Jászkiséri Pedagógus Női Kar

majd **Államalapításunk ünnepe a Jubileum téren**

műsor:

- **Himnusz**
- **Ünnepi beszéd Gubicz András Jászkapitány, Jászkisér Díszpolgára**
- **Reményik Sándor: Templom és iskola című versét elmondja Cseh Réka ált. iskolai tanuló**
- **koszorúzás**
- **Szózat**
- **Hajdú László polgármester szavai, az új kenyér kiosztása**

Kiállításokat megnyitja Papp János, Jászkisér Díszpolgára a Művelődés Háza aulájában

- „Régen és ma” – fotókiállítás (Műv. Ház)
- Jászkiséri kötődésű művészek alkotásai (Műv. Ház galériája)
- Pörkölttorta kiállítás (Hősök téri iskola épülete)
- Goblein kiállítás (Hősök téri iskola épülete)

10.00 – 18.00 Szűrőbusz folyamatosan a Sportpálya mellett

15 óra Jász Városok Kupája - Futball mérkőzések

15.00 – 19.00 Tájház megtekintése (lovaskocsi járat)

17 óra Kulturális műsor

fellépnek:

- Napközi Otthonos Óvoda csoportja
- a Jászkiséri Cigány Önkormányzat csoportja
- Csete Balázs Általános Iskola csoportjai

- Búzavirág Népdalkör
- Pélyi fúvós zenekar

20 óra A fesztivál gálaműsora a Szent István parkban

- De Krekkel Enschede (Hollandia)
- Alföld Néptáncgyűttes (Csongrád)
- Kenderszer Néptáncgyűttes (Bodony)
- Tiszafüred Néptáncgyűttes
- Nagykun Néptáncgyűttes (Kisújszállás)
- Hétszínvirág Néptáncgyűttes (Jászapáti)
- Cuharé Néptáncgyűttes (Szolnok)

22 óra Paraszt Hair (a Pendzsom és a Kiscsillag táncszínházi műsora)

23 óra Flaszter Néptánc (táncszínházi pordikciók a meghívott csoportok részéről)

23 óra 30 Eredményhirdetés a felnőtt csoportok részére és a "Szűcs Béla Vándordíj" átadása

24 óra Tűzijáték és Táncház

augusztus 21. (péntek)

8 órától Zenés ébresztés a település utcáin a Pélyi Fúvosokkal

9 órától Elszármazottak találkozója a Művelődés Házában

Dr. Nemes András a Jászkisériek Baráti Egyesületének köszöntője

10 – 11 óra 30 Ökumneikus Igeliturgia a Református templomban

Igét hirdet Takaró András református esperes, beszédet mond Dr. Katona István katolikus segédpüspök

A templomban fellépnek Kóródi Anikó operaénekes, Réz Lóránt orgonaművész, Tálás Ernő operaénekes.

11 óra 30 Emléktábla avatás a Városháza előtt

Beszédet mond dr. Gócza Tamás jegyző.

12 óra Ünnepi kivonulás a Szent István parkba

13 -15 óra Városavató díszünnepség

Köszöntőt mond Hajdú László Jászkisér Város polgármestere.

Városavató ünnepi beszédet mond és a városalapító oklevelet átadja Dr. Szekeres Imre Honvédelmi Miniszter.

A város kulcsának átadása a Jászkisériek Baráti Egyesülete részéről.

Ünnepi köszöntők.

A város jelképeinek szentelése, áldása.

A programban közreműködik:

Rost Andrea Kossuth-díjas operaénekes,

Kóródi Anikó operaénekes,

Réz Lóránt orgonaművész

Tálás Ernő a Svéd Királyi Operaház magánénekes

Váradai László zongora

Bárdosné Ulviczki Györgyi ének

15.00 – 19.00 Tájház megtekintése (lovaskocsi járat)

15.00 – 18.00 Szűrőbusz folyamatosan a Sportpálya mellett

15 órától Kulturális műsor

fellépnek:

- Magyar Honvédség Szolnoki Helyőrségi Zenekara játszik
- De Krekkel Enschede (Hollandia)
- Papadimitriu Athina színművésznő – ének
- Siménfalvy Ágota színművésznő – ének
- Kutik Rezső – gitárművész

17 óra Jászkisér Város I. Lovasversenye

20 óra István a király – rockopera a Radó Vilmos Színtársulat előadásában

22 óra Origó Koncert

Cozombolis Koncert

24 óra Tűzijáték

TÁJÉKOZTATÓ HALLÓKNAK ÉS HALLÁSSÉRÜLTEKNEK

A hallássérült ember ugyanolyan értékes, teljes jogú tagja a társadalomnak, mint egy halló. Hátrányaik kiegyenlítéséhez nem sajnálatra, hanem segítőkészségre van szükségük.

Tudjunk meg ezért többet a hallássérülés okairól, annak típusairól, következményeiről, illetve a segítségnyújtás lehetséges területeiről. **A hallás** a környezetből származó hanghullámok érzékelése és feldolgozása, melyben a hallószerv, a közvetítő idegpályák és a hallóközpontok vesznek részt. Az emberi hallásérzékelés meghatározott magasság- és hangerőtartományok közötti levegőrezgéseket képes felfogni. A hangmagasság a rezgésszámtól függ, mértékegysége a Hertz (jele: Hz), a hangerősség mértékegysége a decibel (dB). A még éppen meghallott hangoknak az érzékelése mutatja a *hallásküszöböt*. Az emberi fül a 20–20 000 Hz közötti magasságú hangokat képes érzékelni. Jó hallás esetén 0–10 decibel közötti a hallásküszöb. A hallássérülteknél ez 30–100, vagy még nagyobb, akár 110–115 decibel között is lehet. A beszédhangok a 300 és 4000 Hz közötti tartományban találhatók. A beszéd intenzitása 60 dB körül van. A 85 dB-nél nagyobb hangerősség károsítja a hallószervet, a 125 dB-nél erősebb hang pedig már fájdalmat okoz. Az életkor előrehaladtával csökken a magas hangok érzékelésének képessége.

A hallásállapotot audiológiai szakrendelésen vizsgálják. A hallás mérése hang- vagy beszédaudiometriával történik. Ez az eljárás a különböző hangmagasságokon azt vizsgálja, hogy mely hangerőt észleli a vizsgált személy (hallókészülékkel vagy anélkül). A hallásvizsgálat eredményét audiogramban rögzítik. Erről leolvasható a hallásküszöb, amely ép hallószervek esetén vízszintes vonalat ad. Amennyiben ettől bármely irányban eltérő lefutású vagy megrövidült a hallásgörbe, hallássérülést mutat, melynek jellege pontosan leolvasható. Van, akinek a magasabb, van, akinek a mélyebb hangok területén nagyobb a hallásvesztése. A hallásvizsgálat jelentőségét növeli, hogy ezen alapul a hallókészülék kiválasztása és beállítása, ezért rendszeres időközönként meg kell ismételni.

A halláskárosodás napjaink népbetegsége, az össznépeség több, mint 10%-át érinti valamilyen fokban. A hallássérültek csoportjait súlyosság szerint differenciálják: nagyothallókra és siketekre. Teljes siketség ritkán fordul elő. Minden tizedik hallássérült siket. A kategorizálás alapja a különböző frekvenciákon mért átlagos hallásvesztés. Észterint: 25–40 dB hallásvesztés enyhe, 40–60 dB közepes, 60–90 dB súlyos nagyothallás, 90–110 dB hallásvesztés a siketséggel határos átmeneti sávba tartozik, és 110 dB feletti hallásvesztés siketséget jelent.

A hallássérülés oka lehet veleszületett és szerzett. Okozhatja örökletes betegség pl. otoszklerózis (a belső fül csontos tokjának elváltozása, melynek következtében a belső fülhöz csatlakozó hallócsont, a kengyel rögzül, és így alkalmatlanná válik a hangok vezetésére), vagy a terhesség ideje alatt az anyát ért rubeola (rőzsahimlő) fertőzés is. A születéskörüli időszakban veszélyeztetheti a csecsemő hallóképeségét a magas bilirubin érték, az alacsony születési súly és az oxigénhiányos állapot is. Későbbi életkorban okozhatják fertőző megbetegedések, koponya traumák, mérgezések, zajártalom, idegkárosodások, keringési zavarok és időskori érlelmeszesedés.

A vezetékes nagyothallásban szenvedők (idült középfülgyulladás miatt a nagyothallás a hanginger vezetési zavarának a következménye) hangja halkabb és hiányzik a természetes rezonanciája. Régebben magas volt a vezetékes nagyothallásban szenvedők aránya, mára azonban már minimálisra csökkent. Ez köszönhető annak, hogy legtöbbször orvosilag gyógyítható, sohasem súlyos és csak mennyiségi halláscsökkenést jelent, mely hallókészülékkel jól korrigálható. Ma egy akut fülészeti megbetegedés 4-6 hét alatt, általában tünetmentesen gyógyul. Hallásjavító műtét után a csontlég-küszöb szinte teljesen záródik és normális csontvezetéses érték mellett 1 éven belül végleges hallásjavulás várható.

Az idegi eredetű nagyothallásnál hibás a szókiejtés, megváltozik a

beszéd akusztikai jellege, hiányozhatnak a magas beszédhangok. Ebben az esetben a halláscsökkenést az okozza, hogy a belső fül vagy a centrális pályák nem képesek az impulzusokat a hallóközpont felé továbbítani. Az idegi eredetű hallássérültek száma jelentősen emelkedett, melynek oka a zajártalom növekedése, az életveszélyt halláskárosodás árán elhárító gyógyszerek alkalmazása, a korábban életképtelen újszülöttek felnevelése és a régebben halálos betegségek meggyógyítása. Az idegi eredetű halláscsökkenésnél akut esetben szinte csak az első napokban várható spontán, vagy gyógyszer hatására bekövetkező hallásjavulás. Fontos az idegi eredetű halláskárosodás okának ismerete (pl. zajártalom), kiküszöbölése. A már kialakult idegi eredetű halláscsökkenést általában a fülmögötti, fülbe vagy hallójáratba helyezhető hallókészülékkel korrigálják. Létezik hallószemüveg, illetőleg hallódoboz is, illetve középfülbe implantálható hallókészülék is.

Kevert típusú halláscsökkenés az, amikor a vezetékes halláscsökkenés mellett idegi eredetű halláscsökkenés is jelen van.

A centrális halláscsökkenés oka az elsődleges és másodlagos hallókéreg betegsége, károsodása, a hang felfogásának zavara. Ezt okozhatja fejtrauma, agytumor, vagy sclerosis multiplex.

A siket ember semmilyen hallható információt nem érzékel, a hangérzékelés teljes hiányával él. Nem észleli a beszédet, telefont, zenét, riasztást stb. Ha a siketség születéstől kezdve fennáll, akkor a beszéd, a nyelv és az olvasás megtanulásában súlyos zavarok keletkezhetnek, hiszen a tökéletes, hibátlan beszéd alapfeltétele a teljes hallás. A siket és nagyothalló egyén nem tanul meg hibátlanul beszélni, mivel beszédhallása hiányzik, vagy korlátozott. A nagy fokban nagyothallók beszéde ritmusban, tempóban, kiejtésben, és hangerőben is megváltozik, mert nem tudják beszédüket saját hallásukkal ellenőrizni. Ebbe a csoportba sorolhatók a teljes siketek mellett azok a zörej és nagyothallók is, akik még hangot érzékelnek, de halláscsökkenésük következtében a beszéd tagolt észlelésére, auditív úton történő szövegűjtésre nagy hangintenzitás mellett sem képesek.

A halláscsökkenés következménye lehet tájékozódási zavar, a fizikai biztonság zavara, tanulási zavarok, beilleszkedési zavarok, megélhetési problémák a szakképzés és a foglalkoztatathóság korlátozottsága miatt. Az orvosi rehabilitáció, a hallókészülékek mellett létező hangpótló, hanghelyettesítő és hangátalakító berendezések is (kapucsengő jelző, vészjelző, babasírás jelző, telefonjelző stb). A számítógépnek, telefonnak létezik szövegíró változata is. A siket embereket segíti a telefax, TV teletexes dekódere és a mobiltelefon SMS-e vagy a számítógép MSN-e, speciális ébresztőóra. Emellett azonban legfontosabb számukra a képzési és a foglalkoztatási rehabilitáció.

Hogyan segíthetünk a hallássérülteknek?

A hallássérült emberek egymás között jelylven beszélnek, a hallókkal pedig szájról olvasással kommunikálnak. A közszolgáltatások bizonyos területein kötelező a jelylvi tolmács igénybevétele, azonban a hétköznapi élet számos területén ez sohasem fog megvalósulni. A hallássérülteknek a hallható információs eszközök használatában adódhatnak nehézségeik, ezért:

- Ha beszélgetést szeretnénk kezdeményezni, mielőtt beszéljünk, hívjuk fel magunkra a figyelmet. Kiabálás helyett inkább az érintést alkalmazzuk.
- Ügyeljünk arra, hogy az arcunkra a fény szemből essen.
- Szemben helyezkedjünk el az illetővel, és ne beszéljünk dohányzás, evés, járás közben vagy a fejünket lehajtva.
- Beszéljünk hozzá természetesen, kicsit lassítsunk a beszédünkön, egyszerű, rövid mondatokat használjunk, túlzások nélkül artikuláljunk.
- Ne féljünk az ismétléstől és ajánljuk fel az írásbeli tájékoztatást is.

- Ha utazás közben felismerjük a siket embert, akkor tájékozottassuk a hangos bemondón elhangzott utazási változásokról.
- Legyünk türelmesek, hiszen hallássérült beszélgetőtársunk fokozottabban koncentrál, és ezért hamarabb elfárad, mint mi.
- Ha tehetjük, ismerkedjünk meg a jelnyelvvvel. A jelnyelv minél szélesebb körben való elterjesztése nemcsak az érintett családok számára fontos, ugyanis a jelnyelv tanulása a halló gyermekek és felnőttek számára is hasznos. A jelnyelv tanulása ugyanazokat a kognitív előnyöket nyújtja, mint a hangzó nyelvek tanulása, de ezek mellett fejleszti a vizuális és motoros készségeket is. A jelnyelv és a siketekkel való találkozás révén a halló jelnyelv-tanulók találkoznak a siket kultúrával is, ennek révén fejlődik szociális és kulturális érzékenységük.

Igénybe vehető pénzbeli- természetbeni támogatások hallássérültek vagy hozzátartozóik részéről:

- Emelt összegű családpótlék: Azok a hallássérült jogosultak emelt összegű családpótlékre, akiknek hallásküszöb értéke mindkét oldalon a beszédfrekvenciákon 40 dB felett van és ezt audiológiai vélemény igazolta. A támogatást a területileg illetékes Államkincstárnál lehet igényelni.
- Gyermekgondozási segély (GYES) : Ha a gyermek tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos, a szülő részére a gyermek 10. életévének betöltéséig folyósítható a GYES. Igényelni lehet munkaviszony esetén a munkáltató útján, munkaviszony hiányában a területileg illetékes Államkincstárnál.
- Fogyatékosági támogatás: Ha a hallássérült hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad. A Magyar Államkincstárnál (Szolnok, Liget út 6) lehet igényelni. Az igényléshez szükséges adatlap a háziorvosoknál található és megfelelő szakvélemények birtokában a háziorvosok töltik ki.
- Ápolási díj: Abban az esetben, ha az ápolat hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad ápolási díjat lehet igényelni az ápolónak az önkormányzatnál.
- Egészségkárosodás címén járó rendszeres szociális segély: Amennyiben az aktív korú hallássérült személy fogyatékosági támogatásban részesül vagy egészségkárosodásának mértéke eléri az 50%-ot és megélhetése más módon nem biztosított, az önkormányzatnál rendszeres szociális segélyt lehet igényelni.
- Közgyógyellátás: Alanyi jogon jogosult közgyógyellátásra a hallássérült abban az esetben, ha emelt összegű családpótlékban vagy I-II-es csoportbeli rokkantsága címén részesül rokkantsági nyugdíjban, rokkantsági járadékban, illetve egészségkárosodás címén rendszeres szociális segélyben. A kérelmet az önkormányzatnál kell előterjeszteni. Gyógyászati segédeszközök külön jogszabály szerint a közgyógyellátás részét képezik.
- Utazási kedvezményre jogosult:
 - korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes

bérlettel a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének érvényes arcképes igazolványával utazó hallássérült személy;

- korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel az a személy, aki vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, a Magyar Államkincstár Igazgatósága által kiállított hatósági bizonyítvány alapján,
- korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel a fogyatékosági támogatásban részesülő személy, a Magyar Államkincstár által kiállított hatósági bizonyítvány alapján,
- korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel a fenti személyekkel együtt utazó személy.

- Személyi jövedelemadó szempontjából súlyosan fogyatékosnak minősül a siket és nagyothalló (siketnek kell tekinteni, akinek hallásküszöb-értéke mindkét fülön 80 dB felett van, nagyothallónak kell tekinteni, akinek hallásküszöb-értéke mindkét fülön 60-80 dB között van).

Igénybe vehető személyes szolgáltatások hallássérültek számára:

Alapellátásban:

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás/ jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Családsegítés
- Nappali ellátás (Gyermekek napközbeni ellátása gyermekintézményekben, aktív korúak és idősek ellátása az Alapszolgáltatási Központban)
- Támogató szolgáltatás (2009.01.01-től már nem az alapellátás része, azonban Jászkesér vonatkozásában a szolgáltatás a Jászszági Többcélu Társulás fenntartásában továbbra is elérhető).

Szakosított ellátásban:

- Fogyatékos személyek gondozóháza: Azoknak a fogyatékkal élő személyeknek biztosít ellátást, akiknek a családjában az nem biztosítható vagy az átmeneti elhelyezést a család tehermentesítése teszi indokolttá.
- Lakóotthon: Fogyatékos személyek lakóotthona az igénybevevő életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosít. A lakóotthon lehet rehabilitációs célú, illetve ápoló-gondozó célú. Általában 8-12 személyesek.
- Fogyatékos személyek otthona ápoló funkciót lát el.

A pedagógiai rehabilitáció célja a sérült gyermekek speciális gyógypedagógiai oktatása, nevelése, integrációjuk elősegítése. Célja továbbá az aktív korúak foglalkoztathatóságának biztosítása szakmai képzés vagy átképzés útján. A pedagógiai rehabilitáció fontos területe a gyógypedagógia mellett a korai fejlesztés, mely a veleszületett vagy korai életévekben keletkezett károsodások következményeit a lehető legkorábban igyekszik speciális, komplex fejlesztő programokkal kiküszöbölni.

Legközelebbi speciális, hallássérült gyermekeket fogadó intézmények:

- „Maci” Alapítványi Óvoda, Fejlesztő Iskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat (5100. Jászberény, Gorjanc Ignác sétány 1. Tel.: (57) 515-570; 06-30/222-9272 ; Fax: (57) 515-551 ; E-mail: maciovi@vnet. hu Igazgató: Igazgató: Csernátoni Katalin

Az intézmény felvállalja a legkülönbözőbb sérüléssel élő gyermekek integrált nevelését és oktatását nappali ellátás keretén belül.

- **Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Intézmény** (3300. Eger, Klapka György út 10. , Telefon: (36) 518-942; (36) 518-943, Fax: (36) 515-411

Afoglalkoztatási rehabilitáció:

A hallássérült emberek életminőségét meghatározza, hogy van-e önkiszolgáló és önálló képességük, elfogadható munkájuk és jövedelmük megfelelő életszínvonal biztosításához és a társadalmi élet minden területére történő részvételhez. Vannak olyan munkakörök, ahol ép hallásra van szükség, ezeken a területeken a hallásküszöb légvezetéssel egyetlen frekvencián sem haladhatja meg a 25 dB-t. A legtöbb munkahelyen azonban az elsődleges szempont, hogy az adott munkakörben a munkavállaló saját és mások testi egészségét, egészségét ne veszélyeztesse. A munkavállaló akkor alkalmas ilyen szempontból a munkára, ha légvezetéssel a társalgó beszédet jól hallja, halláscsökkenése a kis-és közepes fok határánál, 40 dB-nél nem magasabb. A közepes fokú halláscsökkenés esetén a hallásküszöb 40-60 dB között van. A normális társalgó beszéd 50-60 dB-es hangintenzitásnak felel meg, ezért akinél a hallásküszöb ezt a mértéket eléri, a társalgó beszédet rosszul hallja, nehezebben kommunikál. Jó kommunikációs képességet igénylő, vagy balesetveszélyes munkakörökben, magasan, gépek között, közlekedési eszközökön, hőhatás közelében vagy ügyfelekkel foglalkozó munkahelyeken a munkavállalónak a normális társalgó beszédet legalább 4 méterről meg kell hallania. Számos munkahely, illetve munkakör betölthető, illetve betölthető lenne akár a súlyosabb fokban hallássérültek által is *megfelelő akadálymentesítéssel*, azaz a munkahelyi környezet használhatóvá tételével a hallássérült számára. Mindemellett fontos a *tudatos befogadás mindenki részéről*, mely nélkül az integráció nem képzelhető el. Fontos szerepet töltenek be a *képző - átképző intézmények*, illetve a Munkaügyi Központoknál működő *rehabilitációs szervezetek, tanácsadók* vagy velük kapcsolatban álló *rehabilitációs mentorok*. A foglalkoztatási rehabilitáció feladata kettős, egyrészt speciális képzéssel, átképzéssel teszi alkalmassá a sérült személyt valamilyen munkakör ellátására, másrészt az adott képességű személy számára teremt speciális munkafeltételeket. Egészségkárosodott személyek foglalkoztatása esetén különböző támogatásokkal ösztönzik a munkáltatókat sérült vagy megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazására.

Hallássérültek érdekvédelmi szervezetei:

- **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége**
1068 Budapest, Benczúr u. 21.
1388 Budapest, Pf. 80
Tel.: 1/351-0434
Fax: 1/342-1989
titkarsag@sinosz.hu
www.sinosz.hu
- **SINOSZ Jász-Nagykun-Szolnok megyei Szervezete**
5000 Szolnok, Szapáry út 19
Titkár : Palla Katalin
Tel/fax: (56) 513-635, (56) 513-636
E-mail: sindelne.katalin kukac sinosz.hu / sinoszszolnok kukac externet.hu
Fogadóóra:Hétfő:13-16,30 óra ; szerda és csütörtök: 8-12 óra
Klubnap siketeknek: minden páros hét hétfőjén 16-20 óra
Klubnap nagyothallóknak: minden hónap első páratlan hétfőjén 14-16 óra
- **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Jász-**

Nagykun-Szolnok Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat
5000 Szolnok, Szapáry út 19
Tel/ fax: (56) 413-187
Mobil/ SMS: 70/3173394
E-mail: szolnok.tolmacs@sinosz.hu

- **Siketvakok Országos Egyesület**
Székhely címe: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.
Levél cím és az iroda címe: 1111 Budapest, Kende u. 12.
Telefonszám: 06 1 209 5829
Hétfőtől - csütörtökig 8.30 - 16.30-ig. Pénteken: 8.30 - 14 óráig
- **Szülők a Hallássérült Gyermekekért Alapítvány (Országos hatáskörű)**
1094. Budapest, Mihákovics utca 16 III./24.
Telefon: (1) 219-5276 (18 órától)
Fax: (1) 219-5277 (0-24 óra)
E-mail:szhgya@t-online.hu

Hallássérültek internetes tájékoztatása:

- [Hallássérült.lap.hu](http://Hallasserult.lap.hu)
- [Hallatlan! –Multimédiás jelszótár](#)
- [Internetes hallásvizsgálat](#)
- [Jelnyelvi Tolmácsok Országos Szövetsége](#)
- [Korner Jeltolmács Központ](#)
- [NASIBA Alapítvány](#)
- [Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége](#)

Gőzerővel zajlanak az iskola-óvoda felújítási munkálatai

Mint azt már többször hírül adtuk elkezdődtek az oktatási intézmények épületeinek felújítási munkálatai Jászkeséren és Pélyen. Jászkeséren a három óvoda épületet és a Kossuth téri, valamint a Fő úti iskola épületek felújítását a Böjtös Bau Kft. végzi, a Petőfi úti iskola munkáit pedig a Nivóber Kft. Pélyen az óvoda épülete a Böjtös Bau Kft., az iskola épületet pedig a Nivóber Kft. újítja fel. A tanév kezdésre ill. szeptember 30-ra igyekszünk minél több épületet visszaadni a gyerekeknek és a pedagógusoknak. Addig is kérjük megértő türelmüket.

TM

Figyeljünk Reá és segítsük...

„Könnyen csinálni azt, ami másoknak nehéz: ez a tehetség; megcsinálni azt, ami a tehetségnek lehetetlen: ez a lángész”

/H.F.Amiel/

Ezen aforizma igazságtartalmával azonosulva településünk zenét (éneket) szerető, és patrióta hölgyeinek, urainak figyelmét szeretném felhívni egy nemes cselekedetre.

Előljáróban hadd közöljem: engem senki meg nem kért, és senkinek nem vagyok fogadott prókátora abból a célból (sem), hogy tollat fogjak e cikk megírására.

Tények:

- Bartók Béla zongoraverseny (nívó díj), Bp.,
- Nemzetközi Chopin verseny III. helyezés, Bp.,
- Koncert Bécsben a Zeneakadémián,
- Belgiumban 7 önálló zongoraest (különböző városokban, Zeneakadémia nagytermében nagyzenekarral szereplés Rolla János vezényletével, Bp.,
- Zenepedagógiai Tanszéken zongoraest Kokas Klára zongoraművésznő felkérésére, Bp.,
- Chopin műveiből országos verseny aranyfokozata, Bp.,
- Bartók Rádió részére félórás stúdió felvétel, melyet még kétszer félórás felvétel követ országos verseny keretén belül. A győztes egy heti csehországi szereplést kap – tévéközvetítéssel.
- Meghívás ez év augusztus 23-án Esztergomba, fellépés a Bazilikában,
- Meghívás 2010. március 3-5-én nemzetközi Chopin versenyre Bp.,
- Településünk különböző rendezvényein fellépés,
- Az általános iskola 7. osztályának elvégzése tantestületi dicsérettel.

S nem utolsó sorban: a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Ifjú Tehetségek Akadémiáján II. évfolyamának elvégzése kitűnő eredménnyel. (A felsorolás nem is tartalmaz minden fellépést, szereplést.)

A felsorolt tények külön-külön is nagy teljesítmények, összességében országos viszonylatban is kiemelkedőek. Településünkön egyedülálló, hiszen ezidáig hozzá fogható nem teljesített senki ilyen fiatal korban (sőt felnőtt korban sem).

Jászkisér nevét a zeneszeretők világában már nem csak országosan, hanem Európa egyik-másik országában is ismerik. Idő kérdése, hogy más kontinensen is elhangozzék Jászkisér település neve, hiszen nem kétséges, hogy ez még csak a kezdet. (Zárójelben jegyzem meg, hogy településünk nevét a Pedagógus Női Énekkar több országban is ismertté tette.)

Igen, ez csak a kezdet, mert akihez a felsorolt „teljesítmény” tartozik az a rendkívül tehetséges ifjú művész olyan szorgalommal és alázattal és tisztelettel van megáldva, hogy töretlen fejlődése garanciát nyújt arra, nem csak országosan hanem világviszonylatban is ismertté válik.

Ez teljesen biztos, mint ahogy az is, hogy Ő Jászkisér egyik leendő díszpolgára lesz – ezt „borítékolhatja” mindenki.

Jászkiséren kezdő ősszel az általános iskola 8. osztályát, s azt

elvégezve „kirepül” a családi fészekből, gyerekkorának faluját elhagyva, a művészek pályáját fogja járni. Budapestten gyarapítja, mélyíti el zenében tudását oly mértékben, hogy előadó pódiumokon zongora mögött ülve, megszólaltatott zeneműveken keresztül bizonyítja: Magyarország zenében nagyhatalom!

Az ifjú művész Váradi László (remélem nem sértődik meg, ha keresztneven úgy szólítom, hogy Lacika, hiszen évei számát tekintve ifjú, de zongorán általa megszólaltatott (előadott) művek magas színvonalát tekintve már kiemelt tiszteletet érdemel.

A tehetség, zsenialitás mit sem ér szorgalom nélkül. Most, Lacikának szorgalma is rendkívüli, hiszen naponta 5-6 órát gyakorol (tanév közben 3-4 órát). Ennyi időt naponta zongora mögött ülve nem akármilyen teljesítmény. De nem volna elég a tehetség, a szorgalom Lacikának, ha csendes szülői házban nem tudna tanulni, gyakorolni s nem utolsó sorban kedves szülei nem vállalták volna, illetve nem vállalnák a nagy anyagi áldozatot annak érdekében, hogy Budapestten tanulhasson. Már pedig tanév közben heti két alkalommal, nyári szünidőben heti 1 alkalommal meg kell tenniük a Jászkisér-Budapest-Jászkisér utat. Az üzemanyag árát ismerve eddig sem volt olcsó és egyszerű, de ezután sem lesz könnyebb. – Meg egyéb kiadások is vannak, pl. előadói pódiumon még sem ülhet le farmerben, kockás ingben.

A hazai fellépéseket nem honorálják, a külföldi fellépések esetében az utazás, szállás fedezetét biztosítják. Tisztában van vele mindenki, hogy a fentiekén kívül van még egyéb kiadás is. A tudás „gyümölcse” be fog érni anyagi vonatkozásban is (természetesen elismerésekben) de az „érés” időre 2-3 évet várni kell. Akkorra már településünk nevét sok országban ismertté teszi.

Segítsük elő (elsősorban önkormányzatunk testületére gondolok), hogy ne úgy legyünk (majdan) büszkéek településünk művészeire, hogy tehetségének, zseniális zenei érzékének kibontakoztatásához, kiteljesedéséhez nem járultunk hozzá!

Anyagi segítség vonatkozásában a havi 3-5 ezer Ft gyakorlatilag a semmivel volna egyenlő, hiszen ma már egy Jászkisér – Budapest – Jászkisér egyszeri út megtétele még egyszer ennyibe kerül. Akármilyen nehéz gazdasági helyzetben is van településünk, azt be kell látni, hogy már (2 évvel ezelőtt is kellett volna) megkétszerezni a segítséget.

Ha településünk nem segít anyagilag (hathatósan) az ifjú tehetség taníttatásában, nem kell elvárni, hogy áldva emlegesse Jászkisért, s nem kell majd büszkélkedni, hogy Jászkisérnek milyen nagy zongoraművésze van.

Ennyit szándékoztam tudatni a tisztelt jászkisériekkel. Remélem, hogy leírtak olvashatóak (magyarul van írva), ha a megértés hathatós segítőszándék a tett „mezejére” lép, az utókor áldva emlegeti majd azokat, akik segítettek.

Jászkisér, 2009. június 30.

*Volosinovszki Antal,
egy jászkiséri lakos*

